

és també favorable; clarament ho indiquen els llocs en el (7), el qual deu venir del pl. n. BUDETA, amb -T mantinguda pel mossàrab; el *braçal* i el *barranc* del 3) ens inclinen també a preferir-ho. Aquesta etimologia, doncs, serveix per a tots; i en rigor fins 2),⁵ car no és pas impossible que ja llavors hi hagi l'epèntesi de -v- en hiatus darrera o, i no manquen per allà els bassals. Potser tanmateix allí hi hagué A) però en prompta convergència amb B).

Bofarull, V. *Bafalul*

La BÒFIA 'clotada'

Vegeu DECat II, 26a39-60. Encara alguna més: *La Bòfia* te. Torà (XLVI, 142.14). *La Bòfia de les Truites* te. Llinars del Vallès (*Sota Terra Cl. Munt. Tssa.* I, 9). Riera de la *Bòfia* afl. de l'Anoia (B. Ass. Exc. Cat. XI, 67). *Bofiola* NL menor.

BOFILL

Nom de persona, reducció de *Bon-fill*, nom elogios²⁵ sobrenomenat o posat per pares, que desitjaven que fos bo el seu fill nou nat; allí on la consonant molt palatal *yl* es confonia amb *y*, es reduïa, ja d'antic, a *Bofí*; ja en el text català dels *Usatges* el fill d'un Guillem March es diu «En *Bofí* March» (54). D'aquí NLL: *El Bofí*, mas te. Parròquia de Ripoll (XIII, 145) etc., *Can Bofí* mas al peu de St. Pere de Riu, damunt Pineda; i molts. En algunes comarques s'ha conservat la forma originària *Bonfill*, particularment en el Maestrat, com a cognom; i també en NLL menors: *boñfil*³⁵ cognom a St. Mateu i al Boixar (XXXVIII, 128.24; XXVII, 140.16); o bé tornat NL, i amb propagació de la nasalitat: Mas de *moñfil* te. Castell de Cabres (156.9, '39 × '40).

Bofilla, alq., V. *Boella* *Bofiola*, V. *Bòfia*

BOGA 'fita, termenal' (DECat II, 31b ss.: art. *Boga* III); i nom de planta⁴⁵

Compostos collectius: *Bogar*; *Posabogar* planell te. Caregue (pall.), a la r. del d'Escart (pron. *a pozabogá* XXXVI, 172.12); compostos amb *posa* (< PAUSA) 'posella, replà': podria contenir un collectiu de *boga* 'plan-⁵⁰ta de bassal', però més aviat un adjectiu derivat del pall. *boga* 'partió, termenal', en el sentit de 'planell arran de l'afrontació'. *Boguet* cognom d'Arestuï (*Cpbr.* de Rialb a. 1602, f° 90r), on existeix el mateix dilema semàntic, però el sufix *-et* propi dels collectius de plan-⁵⁵tes (-ETUM), indica aquí més aviat l'alternativa. *El Boguetar* pda. d'Alquerieta de Guardamar (XXXIII, 79.18), on l'ús amb article indica un nom de sign. català, i serà per tant un collectiu del nom de planta, amb prefix, com en *pinetar*, *cingletar*, *penyatera*, *lleyenater*,⁶⁰

vinyater; més aviat que NP aràbic, format amb *Abu-* (per més que NP *Atiâr* existeix, GGAlg; però hi hauria menuts detalls a objectar: -g-, -a-; i si fos cpt. aràbic caldria *-al-* unitiu).

El Bogariu (Clairà), V. *veguer*, *vegueri*
Bogatell, V. *Bugatell* *Bogi*, *Bogiot*, V. *Boğ* *Bogunyà*, V. *Borgonyà*

10

BOGI-, BOJ-

Grup de noms del Migjorn que semblen arabismes. Mas del *bôža* te. Falset (XIII, 8.1): com que un article *el* no lligaria amb el gènere femení de *boja*, s'haurà d'analitzar com *Alboja* (< *mas de l'boja*, tal com allà es diu *delmatret* 'd'Almatret', de *l'bagés*, de *l'barca*, de *l'forja*, de *l'besa*. 2) *El Bojo* (*bôžo*) te. Castell de Castells (XXXIV, 156.21). 3) *Bogi*, cognom rar, que només conec de Móra (XXXIV, 69.24) (no en *AlcM*, si bé el *DAG* el troba a Bna. a. 1559). 4) I en deu ser derivat *El Bogiot*, pda. de Santa Pola (XXXVI, 126.15): per al qual no pensarem en el cat. ant. *bogiot* 'simi', derivat de *Bogia*, ni en el nom d'aquesta ciutat algeriana, car *Bogi* (3) (al qual fóra inaplicable), ens disuadeix.

Crec que tots deuen venir de l'arrel àr. *bəğ* 'partir, badar, obrir', que no és de les més productives però ha produït NPP: *Ba^{cc}ūğ* a Algèria (i també debilitat en *Ba^{cc}ūš*: GGAlg), i a Aràbia *Ba^{cc}īg* i *Ba^{cc}igān* i *Ba^{cc}āğ* (Hess, pp. 12-13). D'aquí potser el mot de *RMa*: *buğūğ* o *buğūğ* «baburrus» de *RMa* (264.2f, 34b6f) com una espècie de reduplicat; mot mal explicat fins ara, que no pot anar amb el cat. *boig*, ni el cast. *chocho*, com s'ha dit (passat que fos compost amb (A)*bu-* exponent personificatiu: expedient difícil).

Amb *ba^{cc}ūğ* contret en *bāyğ*, s'expliquen clarament tots ells, o bé amb un adj. derivat *Ba^{cc}ūğī*, amb l'accent retrotret, com és normal.⁴⁰

Boi (b. ll. BAUDILIUS) és NP, dels quals ací no tractem *El Bói*, castell i serra te. *Vistabella* (Mae.), V. *Alboi*

BOÍ, Vall de ~

Deia en la monografia dels noms d'aquesta vall, p.p. B. S. On. Bna. (set-des. 1983, 20+21 pàg.): Ve de VALLIS BOVINUS 'vall de les vacades' (ll. BOS, -VIS 'bou, vaca); potser passant per *Valle-boví* > *Bađeboi*, després entès i re-analitzat *val-de-boi*. D'on després el nom del poble de Boí, que és el situat en el centre de la vall. A Caldes de Boí, la *font del Bou* és la més famosa de les de Caldes i, per tant, de tota la vall; deixem, doncs, d'etimologies anecdòtiques: ha de ser FONTEM BŌUM 'la font de les vaques i bous' > *fondebou* (cf. alt-arag. *fuande*, gc. *counde* = compte) re-analitzat «*font de Bou*», i després «*del Bou*» (per l'eti-